Franskfagets udvikling gennem de sidste 10 år

En databaseret undersøgelse af franskfagets udvikling 2012-21 i grundskolen, på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser

August 2022
NCFF

Franskfagets udvikling gennem de sidste 10 år
– En databaseret undersøgelse af franskfagets udvikling 2012-21 i grundskolen, på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser

2. udgave 2026
Copyright © 2022 Forfatterne & NCFF

Forfatter: NCFF

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion 4

2. Status på fransk i grundskolen 5

2.1. Lovgrundlag for udbud af fransk i grundskolen 5
2.2. Andel af grundskoleelever med fransk på landsplan 5
2.3. Andel af grundskoleelever med fransk regionalt 6
2.4. Andel af elever med fransk fordelt på skoletyper 9
2.5. Antal folkeskoler med fransk 10
2.6. Fransk som 2. fremmedsprog og som 3. fremmedsprog 11
2.7. Opsummering på udvikling i fransk i grundskolen i de sidste 10 år 12

3. Status på fransk på ungdomsuddannelserne 13

3.1. Lovgrundlag for udbud af fransk på ungdomsuddannelserne 13
3.2. Fransk på stx 13
3.3. Fransk på hhx 17
3.4. Fransk på hf og htx 18
3.5. Opsummering på fransk på ungdomsuddannelserne 18

4. Status på fransk på erhvervsuddannelserne 20

4.1. Praktik i udlandet 20
4.2. Eux 20

5. Status på fransk på de videregående uddannelser 22

5.1. Fransk på læreruddannelsen 22
5.2. Fransk på universitetet 23
5.3 Opsummering på fransk på de videregående uddannelser 25

6. Metoder og kilder 26

1. Introduktion

NCFF ønsker med denne statusrapport at give en databaseret status på franskfaget på tværs af de uddannelsessektorer, hvor fransk udbydes som fag. Rapporten indeholder data på fransk i grundskolen, på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser igennem de sidste 10 år, og rapportens datamateriale kan dermed tegne et samlet billede af franskfagets kvantitative status i det danske uddannelsessystem.

Der er til rapporten et tilhørende tabelmateriale, hvor det talmateriale, der f.eks. kun præsenteres i diagrammer i rapporten, kan findes, ligesom der sidst i rapporten findes et metode- og kildeafsnit, afsnit 6, hvor der er redegjort for metoder og datakilder.

2. Status på fransk i grundskolen

2.1. Lovgrundlag for udbud af fransk i grundskolen

Lovgrundlaget for fransk og tysk som 2. fremmedsprog i grundskolen fremgår af folkeskoleloves § 5, stk. 2: *"Undervisningen i 1.-9. klasse gives inden for 3 fagblokke og omfatter for alle elever: Tysk eller fransk på 5.-9. klassetrin, jf. dog stk. 3. Hver skole skal udbyde tysk og kan udbyde fransk"* (https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1887).

Fransk udbydes i grundskolen som 2. fremmedsprog i 5. – 9. klasse med et vejledende timetal på 390 timer. Dette vejledende timetal gælder elever, der er påbegyndt franskundervisning i 5. klasse i skoleåret 2020/21 og senere. For elever, der er påbegyndt franskundervisningen i 5. klasse i skoleåret 2019/20 og tidligere, gælder et vejledende timetal på 360 timer over de fem skoleår.

Fransk kan også udbydes i grundskolen som valgfag som 3. fremmedsprog i 7. – 9. klasse med et vejledende timetal på 240 timer. Begge fag kvalificerer til at vælge fortsætterfransk på ungdomsuddannelsesniveau.

2.2. Andel af grundskoleelever med fransk på landsplan

Det er de af skolerne indberettede karakterdata, der udgør grundlaget for opgørelsen af andelen af grundskoleelever i 9. klasse, der har fransk.

Andelen af grundskoleelever, der har fransk i 9. klasse, er steget med et procentpoint fra 8,5% i skoleåret i 2011/12 til 9,5% i skoleåret 2020/21. Andelen af elever med fransk i 9. klasse i enkelte skoleår i perioden kan ses i diagram 1.

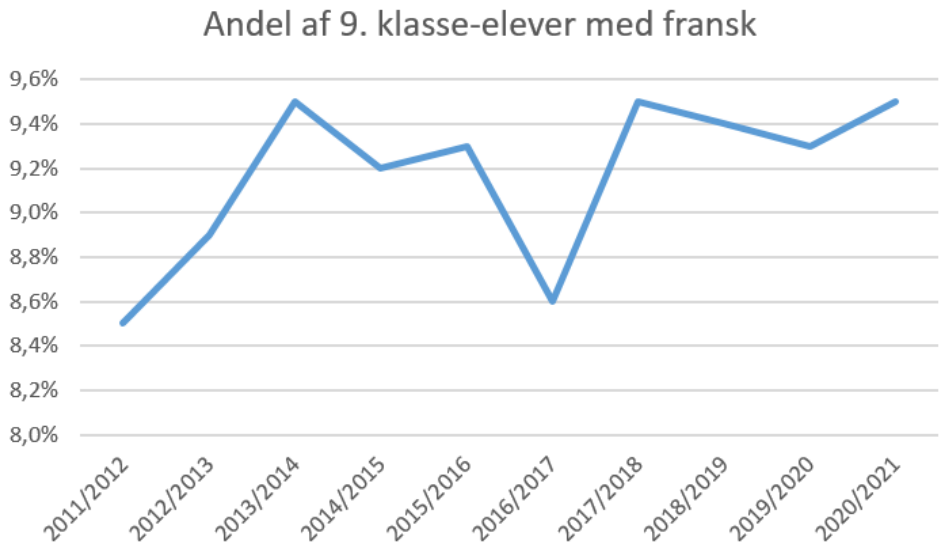

Diagram 1: Andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk

2.3. Andel af grundskoleelever med fransk regionalt

Af tabel 1 herunder fremgår andelen af grundskoleelever i 9. klasse med fransk i landets fem regioner.

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Region Hovedstaden	24,6%	25,6%	27,6%	26,2%	26,4%
Region Midtjylland	3,1%	3,1%	2,6%	2,4%	2,4%
Region Nordjylland	1,6%	1,4%	1,1%	1,4%	1,1%
Region Sjælland	6,4%	5,8%	6,6%	6,7%	6,7%
Region Syddanmark	1,5%	1,8%	1,9%	2,2%	1,9%

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Region Hovedstaden	25,1%	26,5%	26,4%	26,9%	27,5%
Region Midtjylland	2,3%	2,7%	2,4%	2,3%	2,5%
Region Nordjylland	1,1%	0,7%	0,6%	0,7%	0,9%
Region Sjælland	5,4%	6,7%	6,3%	5,2%	5,1%

Region Syddanmark	1,6%	2,5%	2,4%	2,1%	1,7%

Tabel 1: Andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk i et regionalt perspektiv

Som man kan læse ud af tabel 1, så er der store regionale forskelle i udbredelsen af fransk i 9. klasse, hvor fransk er markant mere udbredt i Region Hovedstaden end i landets øvrige regioner. Denne tendens er blevet forstærket i løbet af de sidste 10 år. I diagram 2 herunder kan man se udviklingen i andelen af grundskoleelever med fransk i Region Hovedstaden i perioden.

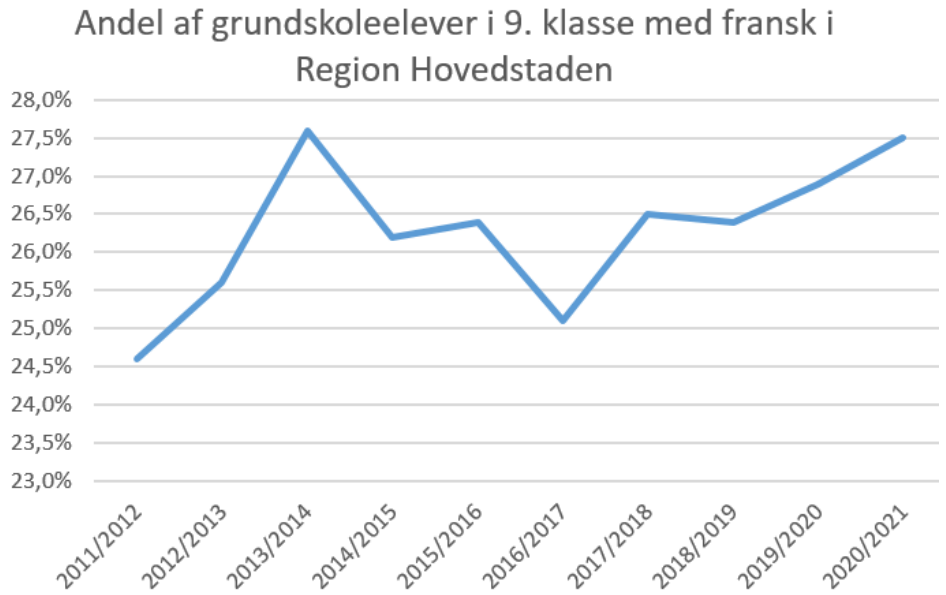

Diagram 2: Andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk i Region Hovedstaden

Som det fremgår af diagram 2, så har der været en markant fremgang i andelen af grundskoleelever i 9. klasse i Region Hovedstaden, der har fransk. Andelen stiger med knap 3 procentpoint i perioden fra 24,6% i 2011/12 til 27,5% i 2020/21. I diagram 3 er udviklingen i de øvrige fire regioner afbilledet.

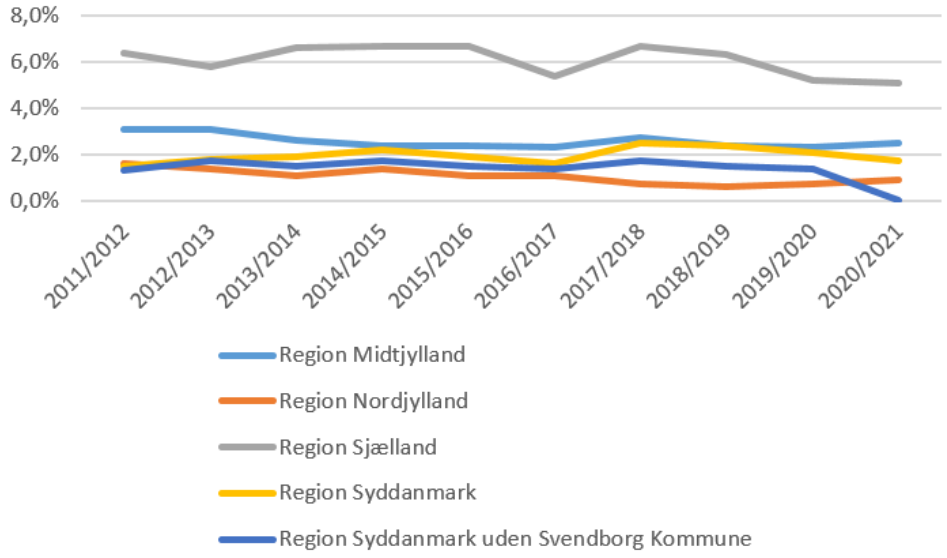

Diagram 3: Andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk i øvrige regioner end Region Hovedstaden

Der har i den 10-årige periode været tilbagegang i Region Midtjylland, Region Nordjylland og Region Sjælland i andelen af elever i 9. klasse, der har fransk. Andelen falder i perioden i region Midtjylland fra 3,1% til 2,5%, i Region Nordjylland fra 1,6% til 0,9% og i Region Sjælland fra 6,4% til 5,1%.

I Region Syddanmark ses i den tiårige periode fra skoleåret 2011/12 til 2020/21 en mindre stigning i andelen af elever i 9. klasse med fransk fra 1,5% i 2011/12 til 1,7% i 2020/21. Hvis man kigger ned i regionens tal og undersøger udviklingen på kommuneniveau, så kan man se, at det i høj grad er Svendborg Kommune, der er årsagen til regionens stigning i perioden. Svendborg Kommune har haft et politisk bestemt fokus på at udbyde fransk på kommunens folkeskoler, og dette kan ses i Svendborg Kommunes andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk.

I tabel 2 herunder ses udviklingen i Region Syddanmark, Svendborg Kommune og Region Syddanmark fraregnet Svendborg Kommune.

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Region Syddanmark	1,5%	1,8%	1,9%	2,2%	1,9%
Svendborg Kommune	6,6%	4,3%	10,0%	10,2%	8,5%
Region Syddanmark uden Svendborg Kommune	1,3%	1,7%	1,5%	1,7%	1,5%

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Region Syddanmark	1,6%	2,5%	2,4%	2,1%	1,7%
Svendborg Kommune	6,6%	14,9%	17,0%	13,9%	15,2%
Region Syddanmark uden Svendborg Kommune	1,4%	1,7%	1,5%	1,4%	0.9%

Tabel 2: Andel af grundskoleelever i 9. klasse med fransk

Som man kan se i tabellen, er det i høj grad Svendborg Kommune, der driver stigningen i Region Syddanmark som helhed. Hvis man ser derimod ser på Region Syddanmark uden Svendborg Kommune, så falder regionens andel af elever i 9. klasse med fransk fra 1,3% i 2011/12 til 0,9% i 2020/21.

Man kan på baggrund af afsnit 2.3. konkludere, at der er sket en markant geografisk forskydning i fransk i grundskolen i de sidste 10 år, hvor faget er gået frem i Region Hovedstaden og tilbage stort set alle andre steder i landet.

2.4. Andel af elever med fransk fordelt på skoletyper

Folkeskoler, efterskoler og fri- og privatskoler står i alle 10 skoleår, der indgår i denne opgørelse, for mere end 99% af de elever i 9. klasse, der har fransk, hvorfor det er de tre eneste skoletyper, der er taget med i undersøgelsen af fordelingen af grundskoleelever med fransk i 9. klasse.

I diagram 4 ses andelen af elever i 9. klasse med fransk i hver af de tre skoletyper.

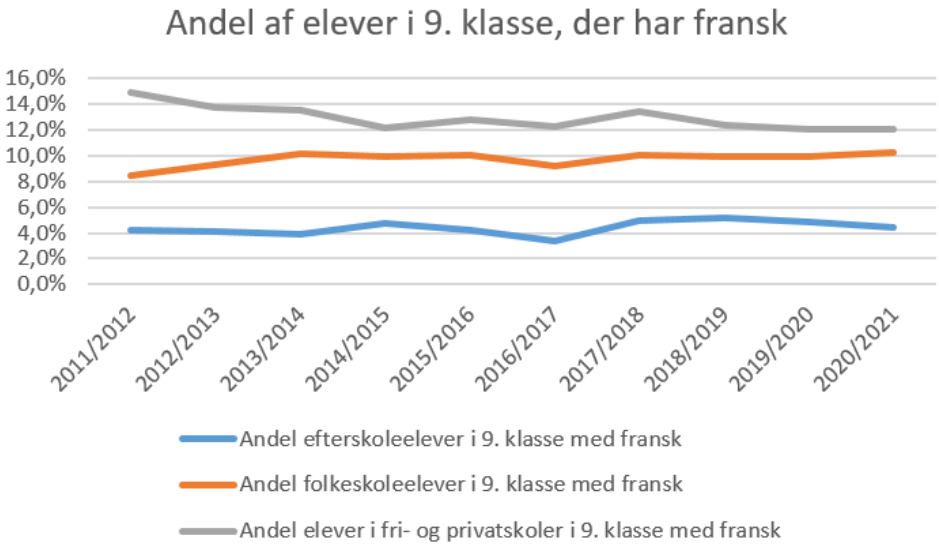

Diagram 4: Andel af elever i 9. klasse, der har fransk, i de enkelte skoletyper

Som det fremgår af diagram 4, har der været fremgang i andelen af elever med fransk i 9. klasse i folkeskolen og tilbagegang i andelen af elever med fransk i 9. klasse i fri- og privatskoler, mens andelen ligger forholdsvist stabilt for efterskolerne. Hvor forskellen i andelen af elever i 9. klasse med fransk mellem folkeskoler og privat- og friskoler i skoleåret 2011/12 var på mere end 6 procentpoint (henholdsvis 8,5% og 14,9%), så er forskellen snævret ind til at være under 2 procentpoint (henholdsvis 10,2% og 12,0%) i skoleåret 2020/2021. Hvis denne udvikling fortsætter, så vil andelen af elever med fransk i 9. klasse i folkeskolen om få år værre større end andelen af elever med fransk i 9. klasse på privat- og friskoler.

2.5. Antal folkeskoler med fransk

Der findes kun valide data for antallet af folkeskoler med fransk for skoleåret 2019/20. For alle andre skoleår i denne undersøgelses 10-årige periode er data behæftet med så store fejl, at de ikke kan benyttes. Det er derfor ikke muligt at sige noget kvalificeret over udviklingen af antallet af folkeskoler i perioden, der udbyder fransk, men kun at lave et øjebliksbillede for skoleåret 2019/20.

Styrelsen for IT og Læring (STIL), der står for at indhente, bearbejde og offentliggøre dataene på uddannelsesstatistik.dk, har meddelt, at de vil validere tallene for skoleåret 2021/22. Disse validerede tal skulle være offentliggjort april 2022, men de er i første omgang forsinket til medio 2022.

I skoleåret 2019/20 var der franskundervisning på 249 ud af landets 1260 folkeskoler svarende til 19,8% af landet folkeskoler.

Så mange af hver af de fem regioners folkeskoler udbød fransk i skoleåret 2019/2020:

- Region Hovedstaden: 197 folkeskoler ud af 282 – ca. 70%
- Region Midtjylland: 17 folkeskoler ud af 320 – ca. 5%
- Region Nordjylland: 2 folkeskoler ud af 151 – ca. 1%
- Region Sjælland: 24 folkeskoler ud af 204 – ca. 12%
- Region Syddanmark: 9 folkeskoler ud af 296 – ca. 3%

Hvis man ser på, hvor mange kommuner, der udbød fransk på minimum en folkeskole i skoleåret 2019/20, så ser tallene for de enkelte regioner sådan her ud:

- Region Hovedstaden: 27 ud af 29 kommuner: ca. 93%
- Region Midtjylland: 4 ud af 19 kommuner: ca. 21%
- Region Nordjylland: 1 ud af 11 kommuner: ca. 9%
- Region Sjælland: 11 ud af 17 kommuner: ca. 65%
- Region Syddanmark: 3 ud af 22 kommuner: ca. 14%

I alt udbød 46 af landets 98 kommuner fransk i minimum én folkeskole i skoleåret 2019/20, hvilket svarer til ca. 47%.

2.6. Fransk som 2. fremmedsprog og som 3. fremmedsprog

Fordelingen af elever i 9. klasse, der har fransk som henholdsvis 2. fremmedsprog og 3. fremmedsprog, har ændret sig markant i de sidste 10 år. I diagram 5 fremstilles, hvor stor en del af den samlede gruppe elever i 9. klasses med fransk der har haft fransk som 3. fremmedsprog.

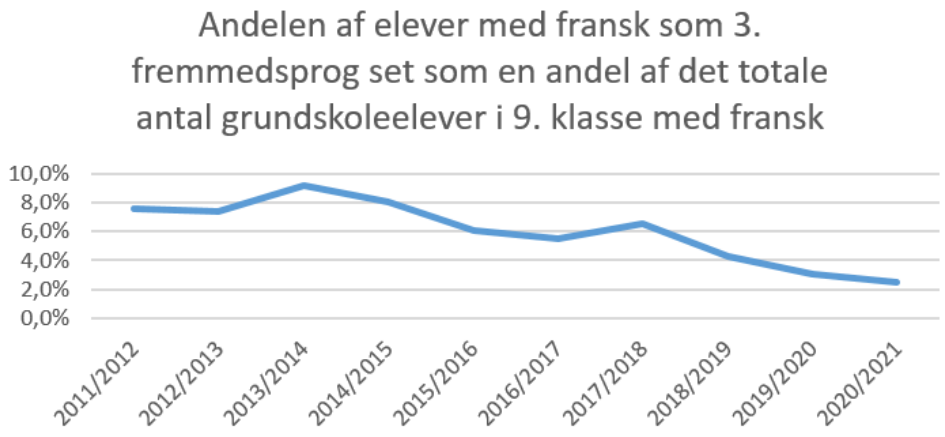

Diagram 5: Fordeling af elever i 9. klasse mellem fransk som 2. fremmedsprog og fransk som 3. fremmedsprog

Det ses tydeligt af tabelen, at fransk som 3. fremmedsprog har været på retræte igennem størstedelen af perioden. Fra at udgøre 9,2% af den samlede gruppe af elever i 9. klasse med fransk i skoleåret 2013/14, udgjorde gruppen af elever med fransk som 3. fremmedsprog kun 2,5% af den samlede **gruppe** af grundskoleelever i 9. klasse med fransk i skoleåret 2020/21, en meget markant tilbagegang. Der var således på landsplan kun 162 grundskoleelever i 9. klasse, der havde fransk i skoleåret 2020/21.

Det er sandsynligt, at det nye to-årige praksisfaglige valgfag med eksamen i 8. klasse, der blev indført fra skoleåret 2019/2020, har bidraget til tilbagegangen for fransk som 3. fremmedsprog, da det praksisfaglige valgfag har store betydning for planlægningen og skemalægningen af valgfag i udskolingen. Men som det ses af dataene, var nedgangen for fransk som 3. fremmedsprog i fuld gang allerede inden tilkomsten af det praksisfaglige valgfag.

2.7. Opsummering på udvikling i fransk i grundskolen i de sidste 10 år

Samlet set er andelen af elever med fransk i 9. klasse gået frem i de sidste 10 år, således at der i skoleåret 2020/21 var 9,5% af grundskoleeleverne, der havde fransk. Fremgangen i den samlede andel af elever på landsplan, der har fransk i 9. klasse, er primært drevet af Region Hovedstaden, hvor der har været en markant fremgang i andelen af elever, der har fransk. I alle andre regioner (hvis man fraregner Svendborg Kommune i Region Syddanmarks tal), har der været tilbagegang i andelen af elever med fransk i 9. klasse.

Det er især i folkeskolen, at man har set en fremgang i andelen af elever med fransk i 9. klasse, hvorimod at andelen af elever med fransk i 9. klasse har været faldende i de senere år i privat- og friskoler. Fortsætter denne udvikling vil andelen af elever med fransk i 9. klasse om få år være større i folkeskolen end i privat- og friskoler.

Fransk som 3. fremmedsprog er gået markant tilbage i perioden, og i skoleåret 2020/21 var der kun 162 elever i 9. klasse, der havde fransk som 3. fremmedsprog, svarende til 2,5% af den samlede gruppe af elever, der havde fransk i 9. klasse. Fortsætter udviklingen, risikerer fransk som 3. fremmedsprog om få år at ophøre med at eksistere som valgfag i grundskolen.

3. Status på fransk på ungdomsuddannelserne

3.1. Lovgrundlag for udbud af fransk på ungdomsuddannelserne

På både hhx og stx er det obligatorisk for eleverne at have 2. fremmedsprog, og fransk kan på begge gymnasiale retninger udbydes som enten fortsættersprog eller som begynder-sprog.

På htx er det ikke et krav for eleverne at have et 2. fremmedsprog, men institutionerne skal dog udbyde mindst et fortsættersprog på mindst c-niveau som valgfag. Der har i alle årene, som undersøges i denne status, været mindre end 20 htx-studenter årligt på landsplan, der er dimitteret med fransk på C-niveau, hvorfor htx ikke indgår i opgørelsen.

Ift. hf er det et krav, at den udbydende institution udbyder mindst et fortsættersprog på B-niveau som valgfag. Det er med den seneste gymnasiereform kun muligt for HF-elever at vælge fremmedsprog på A-niveau, hvis de har valgt den udvidede fagpakke (Hf med overbygning).

3.2. Fransk på stx

3.2.1. Andel af stx-studenter med fransk samlet set

På stx ligger andelen af elever, der dimitterer med fransk på eksamensbeviset (både begynder- og fortsættersprog, A- og B-niveau), forholdsvist stabilt igennem perioden, dog med et lille fald fra 17,1% i 2012 til 16,3% i 2021.

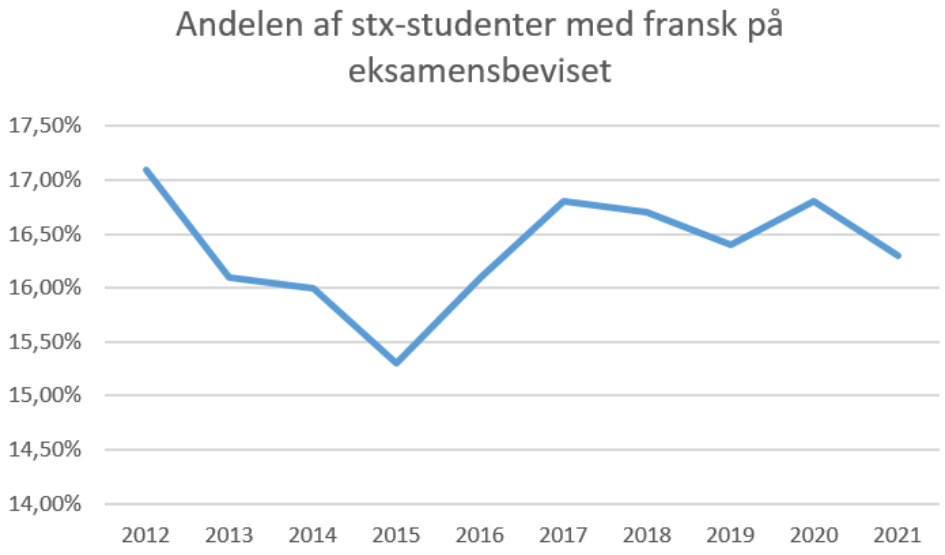

Diagram 6: Andelen af stx-studenter, der har fransk på deres eksamensbevis

3.2.2 Andel af stx-studenter med fransk fordelt på niveauer

I nedenstående diagram ses andelen af STX-elever med fransk fortsættersprog.

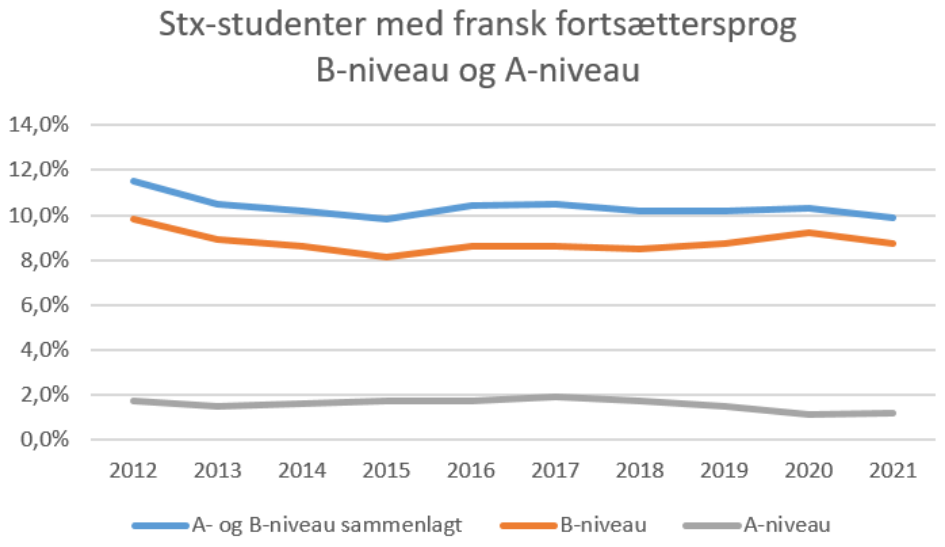

Diagram 7: stx-studenter med fransk fortsættersprog B-niveau og A-niveau

Som det ses af diagram 7, så har andelen af elever, der har fortsætterfransk på stx, været faldende igennem perioden. Hvor sammenlagt 11,5% af eleverne på stx havde fransk fortsættersprog på enten A-niveau eller B-niveau på deres eksamensbevis i 2012, så er

denne andel faldet til 9,9% i 2021. Det svarer til en nedgang på 14% for fortsætterfransk på stx i perioden.

For fortsætterfransk på A-niveau er der et markant dyk fra 2019, hvor 1,5% af studenterne havde fransk på A-niveau, til 2020, hvor tallet faldt til 1,1% af studenterne, det er et fald på 27% på et skoleår. 2020 er året, hvor den første stx-årgang på den nye gymnasiereform dimitterede, og der er ingen tvivl om, at gymnasiereformen udgør en væsentlig del af forklaringen på det markante fald. Et tilsvarende fald ses også i 2020 for tysk fortsættersprog på A-niveau på stx.

Tilbagegangen for fortsætterfransk på både B- og A-niveau ses i alle fem regioner, også i Region Hovedstaden, hvor andelen af elever med fransk i grundskolen ellers jf. afsnit 2.3. er steget i perioden, hvilket burde give et større rekrutteringsgrundlag for fortsætterfransk på ungdomsuddannelserne.

I diagram 8 er udviklingen for fransk som begyndersprog på stx opridset.

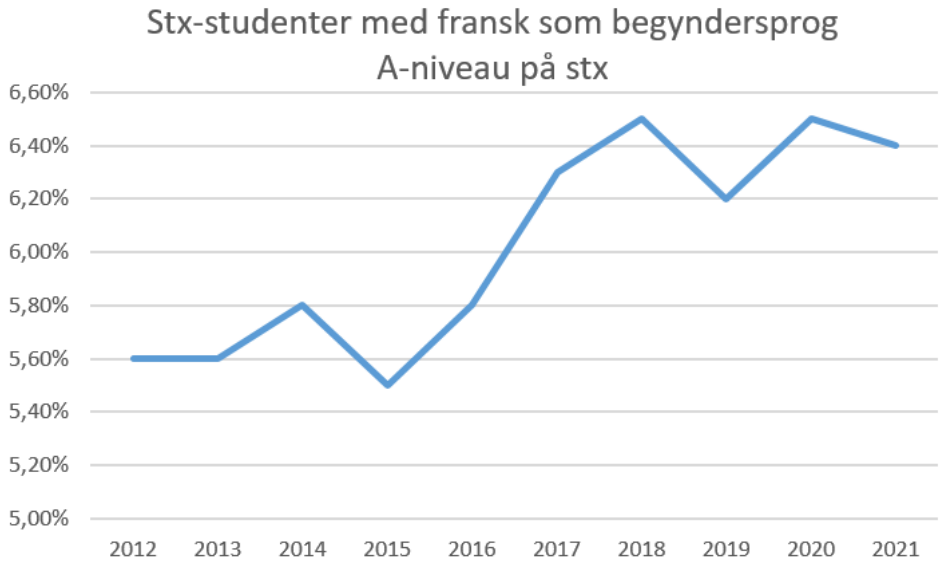

Diagram 8 – Stx-studenter med fransk som begyndersprog A-niveau på stx

Som man kan se ud af diagram 8, så er andelen af stx-studenter med fransk begyndersprog steget med knapt 1 procentpoint i perioden. Bag dette nationale tal gemmer der sig nogle regionale forskydninger. I region Hovedstaden ligger andelen af stx-elever med fransk begyndersprog stabilt i perioden, men med et meget lille antal studenter, nærmere bestemt mellem 0,1% og 0,4% af den samlede gruppe stx-studenter i regionen. I landets øvrige fire regioner er andelen af stx-studenter med fransk begyndersprog på A-niveau steget igennem den 10-årige periode. Tallene for de enkelte regioner er forholdsvis små, og derfor kan små udsving i antallet af elever give markante udslag i procenttallene, og man skal derfor være varsom i tolkningen af tallene.

Ser man på tallene fra de fire regioner i sammenhæng, er der dog ingen tvivl om, at fransk begyndersprog på A-niveau har været i vækst alle andre steder end i Region Hovedstaden.

De regionale stigninger fra 2012 til 2021 i andelen af stx-studenter med fransk begyndersprog A-niveau ser således ud:

- Region Midtjylland: 1,2 procentpoint – fra 8,1% til 9,3%
- Region Nordjylland: 2,2 procentpoint – fra 9,5% til 11,7%
- Region Nordjylland: 2,1 procentpoint – fra 5,3% til 7,4%
- Region Sjælland: 1,1 procentpoint – fra 9,5% til 10,6%

Stigningen i fransk som begyndersprog på stx uden for Region Hovedstaden er på ingen måder overraskende, når man har den regionale udvikling i franskfaget i grundskolens 9. klasse skitseret i afsnit 2.3 in mente, hvor rekrutteringsgrundlaget for fortsætterfransk på ungdomsuddannelserne er faldet i alle andre regioner end Region Hovedstaden.

I diagram 9 sammenstilles andelen af stx-studenter med fortsætterfransk (enten på B- eller A-niveau) og andelen af stx-studenter med begynderfransk på A-niveau.

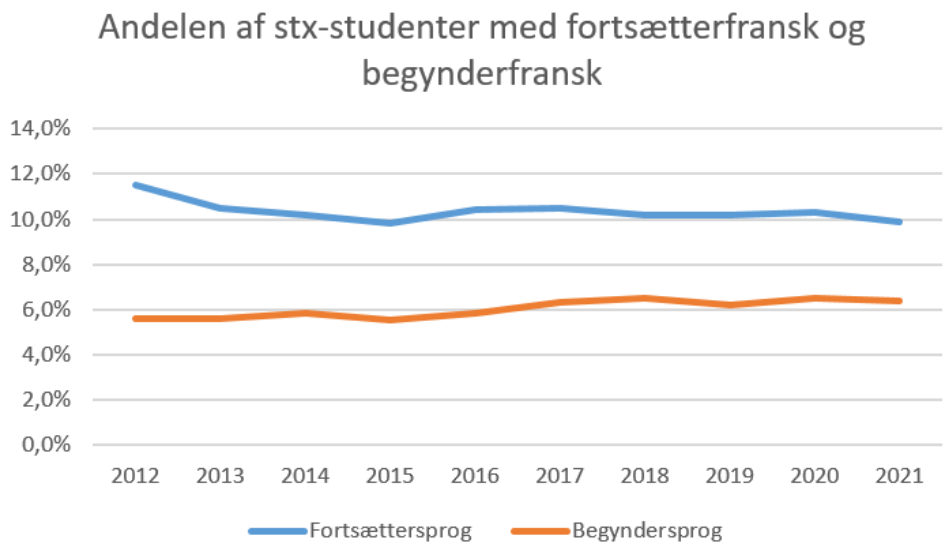

Diagram 9 – Andelen af stx-studenter med fortsætterfransk og begynderfransk

Som det fremgår af diagram 9, så vinder begynderfransk frem på bekostning af fortsætterfransk. Hvor der i 2012 var 5,9 procentpoints forskel på andelen af stx-studenter med henholdsvis fortsætter- og begynderfransk, så er denne forskel i 2021 skrumpet til 3,5 procentpoint.

3.3. Fransk på hhx

Som man kan se ud af diagram 10 nedenfor, så er andelen af elever på hhx, der dimitterer med fransk på eksamensbeviset (både begynder- og fortsættersprog, alle niveauer), steget en smule fra 5,0% i 2021 til 5,8% i 2021. Da der er tale om forholdsvis små populationer, gælder samme forbehold som der blev redegjort for i forrige afsnit.

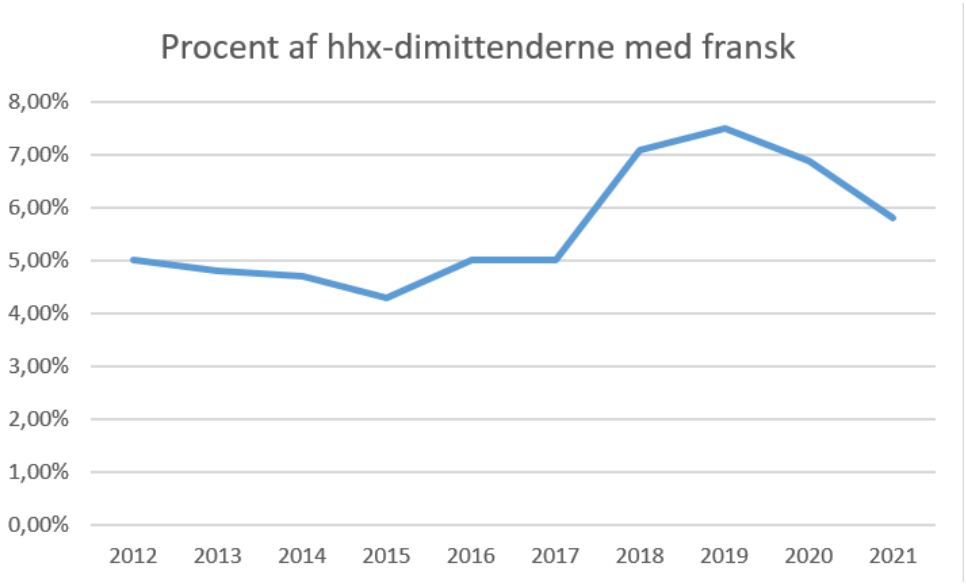

Diagram 10 - Procent af hhx-dimittenderne med fransk

Man kan på hhx se samme tendens i forholdet mellem fortsætterfransk og begynderfransk, som blev påvist på stx, nemlig tendensen med at begynderfransk haler ind på fortsætter-fransk, hvilket er afbilledet i diagram 11.

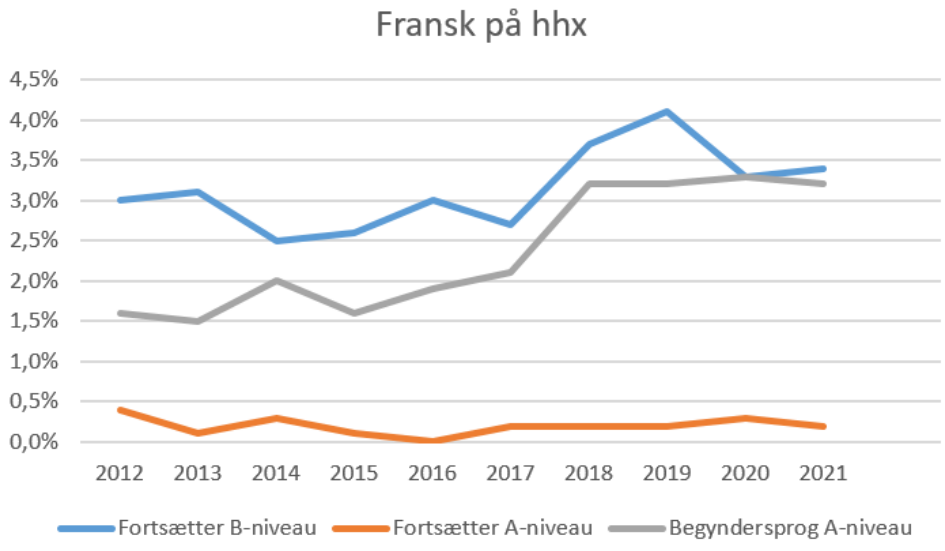

Diagram 11 – Andelen af hhx-dimittender med fransk

3.4. Fransk på hf og htx

2. fremmedsprog er ikke obligatorisk på hverken hf eller htx. Fransk udbydes primært som begynderfransk B-niveau og fortsætterfransk B-niveau på hf og som fortsætterfransk C-niveau på htx. Der dimitterede i 2021 27 hf-studenter med fransk begyndersprog på B-niveau og 15 hf-studenter med fransk fortsættersprog på B-niveau på landsplan svarende til henholdsvis 0,4% og 0,2% af den samlede gruppe hf-studenter. I 2021 dimitterede 14 htx-elever med fransk fortsættersprog på C-niveau på landsplan svarende til 0,3% af htx-dimittenderne.

Andelen af hf-studenter med enten fransk begyndersprog B-niveau eller fransk fortsætter-sprog B-niveau og andelen af htx-studenter med fransk fortsættersprog C-niveau har i ingen af de 10 år, som denne opgørelse dækker, været over 0,5% af de respektive samlede grupper af studenter, og udviklingen i fransk for hf og htx vil derfor ikke blive undersøgt i denne rapport.

3.5. Opsummering på fransk på ungdomsuddannelserne

Samlet set er andelen af stx-studenter med fransk gået lidt tilbage over de sidste 10 år, således at det sommeren 2021 var 16,3 af stx-studenterne, der havde fransk på eksamensbeviset mod 17,1% i 2012. På hhx er der derimod sket en lille stigning i andelen af studenter med fransk på eksamensbeviset. Hvor det i 2012 var 5,0% af hhx-studenterne, der dimitterede med fransk, så var dette tal i 2021 steget til 5,8%.

På både stx og hhx er der sket en forskydning over sidste 10 år, hvor begynderfransk har vundet terræn, mens andelen af studenter med fortsætterfransk er faldet. Stigningen i

andelen af stx-studenter med begynderfransk ses særligt tydeligt uden for hovedstadsområdet.

Andelen af stx-elever med fransk fortsættersprog på A-niveau er faldet fra 1,7% i 2012 til 1,2% i 2021. Det største enkeltstående fald ser man i år 2020, hvor den første årgang på den nye gymnasiereform dimitterede gymnasiet.

4. Status på fransk på erhvervsuddannelserne

Der var i 2021 101 forskellige erhvervsuddannelser i Danmark. Fremmedsprogsfag er ikke obligatoriske på erhvervsuddannelserne. Hver erhvervsuddannelse har et fagligt udvalg tilknyttet, som kan bestemme om fremmedsprog skal indgå i uddannelsen, såfremt de vurderer, at det er relevant ift. uddannelsens faglige profil og det arbejdsmarked, eleverne uddannes til. Fremmedsprog kan på erhvervsuddannelserne indgå på de fire niveauer F, E, D og C. Fremmedsprog kan indgå som grundfag i uddannelsens grundforløb eller hovedforløb. Fransk indgår som valgfrit grundfag i grundforløbet på to erhvervsuddannelser, og det indgår som valgfrit grundfag i hovedforløbet på én erhvervsuddannelse.

Ud over som grundfag kan fremmedsprogskompetencer indgå som fag- og brancherelaterede kompetencer i hovedforløbene. På gastronomuddannelsen er det f.eks. obligatorisk at have *Dansk-fransk gastronomisk udvikling*. På fire erhvervsuddannelser indgår der valgfri fagspecifikke fremmedsprogselementer, på tjeneruddannelsen er det f.eks. elementet *Fransk madkultur og –fagsprog*.

4.1. Praktik i udlandet

Elever på en erhvervsuddannelse har mulighed for at tage praktik i udlandet (PIU), hvor praktikopholdet godkendes af den danske uddannelsesinstitution, og eleven kan få et økonomisk tilskud til at gennemføre praktikopholdet.

I 2017 var der 29 elever, der havde et PIU-ophold i Frankrig, og i 2018 var dette tal 37 elever. Hertil kommer elever, der rejser til andre fransktalende områder i enten Europa eller Canada.

4.2. Eux

En eux-uddannelse kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen, så eleven bliver faglært og student på samme tid.

Engelsk indgår som obligatorisk fag på eux-uddannelsen på forskellige niveauer. Ud over engelsk indgår fremmedsprogene fransk, tysk, spansk og italiensk som valgfag

i fem uddannelser med eux. På gartneruddannelsen udbydes fransk på F-niveau. På kontoruddannelsen, handelsuddannelsen og detailhandelsuddannelsen kan fransk tages på C-niveau. På uddannelsen til pædagogisk assistent indgår 2. fremmedsprog på B- eller C-niveau som valgfag.

5. Status på fransk på de videregående uddannelser

5.1. Fransk på læreruddannelsen

Fransk kan udbydes som undervisningsfag på læreruddannelsen på landets seks professionshøjskoler. Siden 2018 er fransk som undervisningsfag kun blevet oprettet på Københavns Professionshøjskole og VIA University College i Aarhus. I den samme periode er det blevet udbudt som undervisningsfag på Absalon og UCN, men der har ikke været tilstrækkeligt med ansøgere til, at det er blevet oprettet.

Nedenstående oversigt over beståede kompetencemålsprøver i fransk på landsplan er baseret på data fra Censorformandsskabets årsberetninger. Periodiseringen går fra d. 1. september til d. 31. august, og det angivne år er slutåret. Tallene dækker studerende på den ordinære læreruddannelse, meritlæreruddannelsen og studerende, der tager fransk som enkeltfag.

	Beståede kompetencemålsrøver i fransk
2012	19
2013	17
2014	15
2015	13
2016	31
2017	12
2018	18
2019	26
2020	12
2021	23

Tabel 3 – beståede kompetencemålsprøver i fransk på læreruddannelserne

Ud af tabel 3 kan man se, at der i de 10 år fra 2012-21 er uddannet 186 fransklærere fra professionshøjskolerne, svarende til et årligt gennemsnit på 18,6 nye fransklærere. Der ses er en forholdsvis stabil udvikling i antallet af bestået kompetencemålsprøver i perioden, dog med visse årlige udsving.

5.2. Fransk på universitetet

Det er i dag muligt at studere fransk som humanistisk sprogstudie på Aarhus Universitet og på Københavns Universitet. Herudover udbyder AU også en bacheloruddannelse i international virksomhedskommunikation i fransk. På AU kan man læse en kandidatuddannelse i erhvervssprog og international erhvervskommunikation i fransk eller en kandidatuddannelse i interkulturelle studier i fransk. På KU kan man læse en kandidatuddannelse i interkulturelle markedsstudier med fransk, og på CBS kan man læse uddannelsen Business, language and culture med fransk, der både udbydes som bachelor- og kandidatuddannelse.

Det var tidligere muligt at læse fransk som humanistisk sprogstudie på Roskilde Universitet, international virksomhedskommunikation, interkulturel markedskommunikation og europæisk business på fransk på CBS og virksomhedskommunikation i fransk på SDU, men alle disse uddannelser er blevet lukket i løbet af de sidste 10 år.

5.2.1. Antal optagne på franskstudierne på AU og KU

I nedenstående diagram ses antallet af optagne studerende på franskstudierne de sidste 10 år.

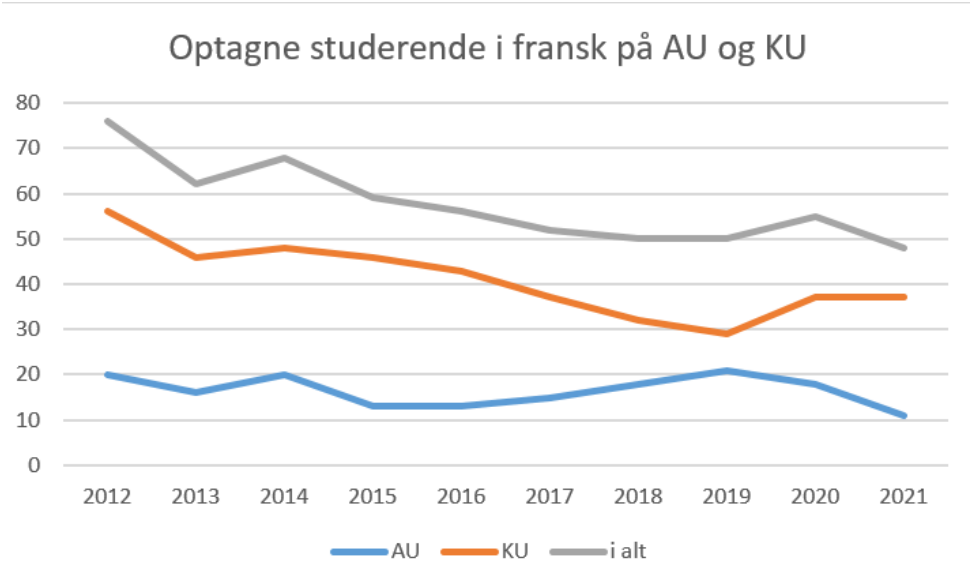

Diagram 12 – antal optagne studerende på franskstudiet på AU og KU

Som det tydeligt ses af diagram 12, er antallet af optagne studerende på franskstudiet på AU og KU faldet markant, fra 76 studerende i 2012 til 48 studerende i 2021, et fald på 37% i løbet af de 10 år.

5.2.2 Antal uddannede bachelorer og kandidater i fransk

I det nedenstående er der tal for antallet af bestående bachelorer og kandidater i fransk på den humanistiske franskuddannelse samlet set på AU og KU.

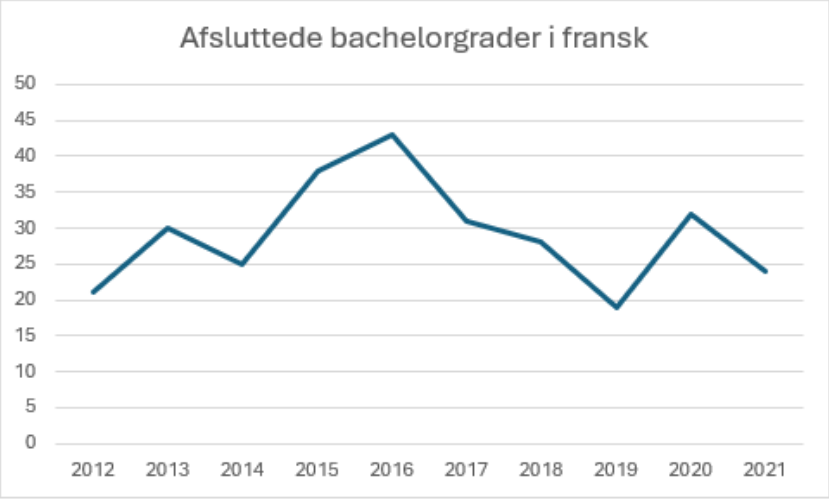

Diagram 13 – afsluttede bachelorgrader i fransk

I perioden 2012-2021 er der i alt 291 studerende, der har fået en bachelorgrad i fransksvarende til 29,1 studerende pr. år.

Det er bemærkelsesværdigt, at der ikke ses samme entydigt nedadgående udvikling iantallet af afsluttede bachelorgrader i fransk, som kunne iagttages ved antallet af optagne studerende på franskuddannelserne. Dette har sandsynligvis to forklaringer.

Dels så vil der være en forsinkelse imellem, at en nedgang i optaget slår ud i en nedgang af antal bestående bachelorer, da den normerede studietid er på tre år.

Den anden forklaring er sandsynligvis, at frafaldet på franskuddannelserne på KU og AU er blevet nedbragt i perioden, og der dermed er flere af de optagne studerende, der færdiggør deres bachelor. Et eksempel kan illustrere denne pointe. I år 2013 og 2014 færdiggjorde henholdsvis 30 og 25 studerende deres bachelor i fransk på KU og AU. I år 2010 og 2011 blev der optaget henholdsvis 66 og 84 studerende på de to franskstudier, hvilket giver en procentdel på henholdsvis 45 % og 30 % færdige bachelorer set i forhold til antallet af studerende, der blev optaget tre år før. Denne samme procentdel hedder til sammenligning 62 % og 48 % for de færdige bachelorer år 2020 og 2021. Det er selvfølgelig glædeligt, at det reducerede frafald har kunnet kompensere for faldet i optagne studerende, men det er klart, at en højere gennemførelsesprocent ikke vil kunne kompensere for faldet i antal optagne studerende i al evighed.

I nedenstående diagram ses antallet af afsluttede kandidater i fransk.

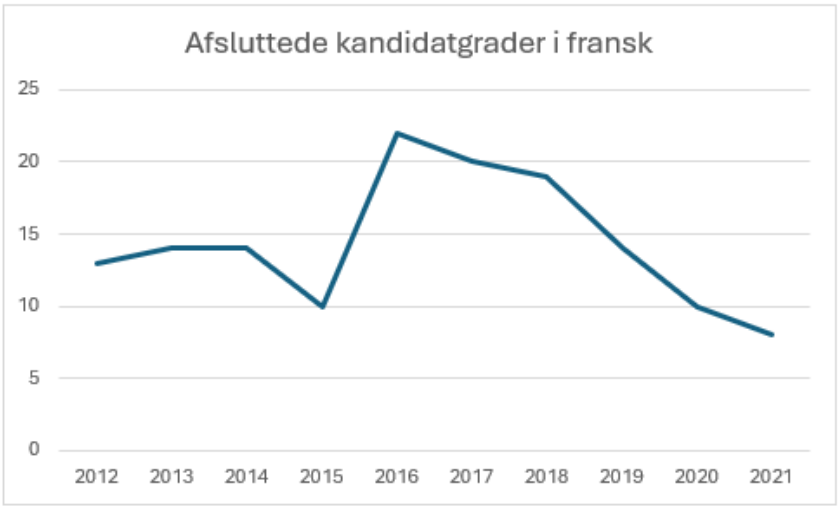

Diagram 14 – afsluttede kandidatgrader i fransk

Som det kan ses ud af diagram 14, så er der i perioden 2012-21 uddannet 144 humanistiske kandidater i fransk fra de danske universiteter, hvilket svarer til et gennemsnit på 14,4 kandidater pr. år. Udviklingen toppede i 2016 med 22 kandidater, og den markante top i 2016 kan sandsynligvis forklares med fremdriftsreformen, der betød, at flere studerende skulle færdiggøre deres studier dette år. Siden 2016 har antallet af kandidater været faldende.

5.3 Opsummering på fransk på de videregående uddannelser

Antallet af bestående kompetencemålsprøver i fransk på læreruddannelsen har ligget forholdsvist stabilt igennem de sidste 10 år. Der har i gennemsnit været ca. 18-19 bestående kompetencemålsprøver om året.

Optaget på de humanistiske franskstudier er faldet markant i løbet af de sidste 10 år. Hvor der i 2012 blev optaget 76 studerende på franskuddannelserne på AU og KU, er dette tal faldet til 48 studerende i 2021.

I gennemsnit er der årligt blevet uddannet 29 bachelorer i fransk hvert år i perioden 2012-21. Udviklingen toppede i årene 2015 og 2016 med henholdsvis 38 og 43 nye bachelorer i fransk, og siden da har antallet været let nedadgående.

Der er i gennemsnit uddannet 14 kandidater i fransk hvert år i den tiårige periode fra 2012-21. Udviklingen toppede i årene 2016 og 2017 med henholdsvis 22 og 20 nye kandidater i fransk. Siden da er antallet gået markant ned, og i 2021 blev der samlet kun uddannet otte nye kandidater i fransk på AU og KU.

6. Metoder og kilder

Hvor der ikke er angivet andre kilder, kommer data for grundskole og ungdomsuddannelser fra Børne- og Undervisningsministeriets side www.uddannelsesstatistik.dk. Tal på erhvervsuddannelser kommer også fra BUVM. Data på universitetsområdet kommer fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, og data på professionshøjskolerne kommer fra Censorformandsskabet for læreruddannelsen.

I afsnit 2.2, 2.3 og 2.4 er antallet af grundskoleelever opgjort som et forholdstal mellem antal grundskoleelever, der har fået en karakter i fransk, set i forhold til det antal grundskoleelever, der har fået en karakter i dansk. For alle år er antallet af elever med karakter i matematik trukket som et referencetal til antallet af elever med en karakter i dansk, og der er ikke fundet væsentlige forskelle mellem de to tal. Man kunne også have holdt antallet af elever med en karakter i fransk op mod elevtallet, der findes som selvstændigt register, der opgør antallet af elever pr. 30. september i skoleåret. Der er så små forskelle mellem de to opgørelsesmetoder, at det ikke har betydning for undersøgelsesdataenes validitet.

I afsnit 2.5 er antallet af folkeskoler opgjort som skoler på afdelingsniveau, dvs. som skoler uden afdelinger samt afdelinger jf. tabel 2 på denne side: https://www.uvm.dk/statistik/grundskolen/personale-og-skoler/antal-grundskoler

BUVM skriver på ovennævnte side følgende om opgørelsen af folkeskoler: *"Undervisningsministeriet opgør ofte i statistisk øjemed landets folkeskoler på afdelingsniveau, hvilket omfatter både særskilte folkeskoler uden afdelinger samt afdelinger under en folkeskole. Det skyldes, at de særskilte folkeskoler uden afdelinger og afdelinger under en folkeskole typisk udgør det, som borgerne og eleverne betragter som en skole."*

Det er denne definition, vi vælger at bruge i afsnit 2.5.

I afsnit 2.5 er der en mindre diskrepans mellem totaltallet på 1260 folkeskoler, der er BUVM's tal for antallet af folkeskoler 2020, og for antallet af folkeskoler delt op regioner, der samlet set lyder på 1253 folkeskoler. Tallene for, hvor mange folkeskoler der er på regionsniveau, stammer fra Institutionsregisteret (https://statistik.uni-c.dk/instregvisning/oversigt.aspx). Diskrepansen på 7 skoler kan stamme fra forskel i opgørelsestidspunkt, periodisering eller tilsvarende, og den vurderes som uden betydning for det samlede resultat.

Alle tal på ungdomsuddannelsesområdet angiver bevisåret, dvs. det kalenderår, hvor den studerende har færdiggjort sin studentereksamen.